ТӘУЕКЕЛ ТОБЫ

Адам саудасының ықтимал құрбандарын мынадай жерлерде пайдалануы мүмкін, бірақ олармен шектелмейді:

- жеке үйлер;
- ресми және бейресми жұмыспен қамту орындары (шаруа қожалықтары, ауыл шаруашылығы алқаптары, жайылымдар мен қыстаулар, құрылыс және өндірістік объектілер, модельдік және би агенттіктері);
- бос уақытты өткізу орындары (қонақ үйлер, монша кешендері сауналар, түнгі клубтар); киберкеңістік, оның ішінде порно сайттар мен интимдік сипаттағы қызметтер ұсынылатын сайттар;
- жалған діни немесе экстремистік ұйымдар;
- жедел-профилактикалық іс-шаралар, рейдтер өткізу;
- адам саудасына қарсы іс-қимыл субъектілеріне жүгіну;
- әлеуметтік желілерді, интернет кеңістікті мониторингтеу;
- адам саудасына қарсы күрес бойынша сенім телефондарына хабарласу;
- әлеуметтік сауалнамалар, халық арасында сауалнамалар жүргізу;
- Қазақстан Республикасының шет елдердегі мекемелеріне – Қазақстан Республикасының дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелеріне жүгіну;
- тәуекел аймақтарын анықтау және жағдайларды мониторингтеу үшін көші-қон ағындарын талдау;
- Мемлекеттік шекарадағы өткізу пункттерінде тәуекелді тану барысында анықталуы мүмкін

ҚАУІПСІЗ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ:

- ✖ ешбір жағдайда құжаттарыңызды ешкімге сеніп бермеңіз;
- ✖ күмәнді заңсыз қосалқы жұмыстарға келіспеңіз;
- ✖ әрқашан координаттарыңызды қалдырыңыз: туыстарыңызға телефон нөміріңізді, тұрғылықты мекенжайыңызды;
- ✖ тек тексерілген көлік бағыттарын таңдаңыз;
- ✖ басқа елде жұмыс істеген кезде жұмыс визасын ресімдеңіз, туристік виза жұмыс істеуге құқық бермейді;
- ✖ барлық құжаттарыңыздың көшірмелерін жасаңыз, оларды туыстарыңызда сақтаңыз;
- ✖ сізді жұмысқа шақыратын фирмалардың қызметі заңды ма екендігін біліңіз;
- ✖ тіркеу қағидаларын сақтаңыз, шекараны заңсыз кесіп өтуге келіспеңіз.

ЕГЕР СІЗ АДАМ САУДАСЫНА ҚАТЫСЫ БАР ДЕП КҮДІКТЕНСЕҢІЗ:

- ☑ туыстарыңызбен немесе достарыңызбен кез келген жолмен байланысуға тырысыңыз;
- ☑ **102 нөміріне, «Safetravel.kz»** сайтына, жақын маңдағы полиция учаскесіне немесе жергілікті билік өкілдеріне хабарласыңыз;
- ☑ нақты мекенжайды немесе айналаңыздағы бағдарларды анықтауға тырысыңыз;
- ☑ қанау құрбандарына көмектесетін қоғамдық ұйымдарды іздеңіз;
- ☑ егер шетелде болсаңыз, Қазақстан консулдығына немесе Елшілігіне хабарласыңыз

ЕҚЫҰ Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық жөніндегі ұйымы Астанадағы Бағдарламалар офисі

АДАМ САУДАСЫНЫҢ ҚҰРБАНЫ БОЛМАУ

ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚЫЛМЫСТЫҚ КОДЕКСІНДЕ АДАМ САУДАСЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ҚЫЛМЫСТАР ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ КӨЗДЕЛЕТІН БІРҚАТАР БАПТАР БАР:

116 **«Адамның ағзалары мен тіндерін алып қоюға мәжбүрлеу немесе заңсыз алып қою»**
-12 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

125 баптың 3-бөлігі 2) тармақшасы **«Қанау мақсатында адамды ұрлау»**
- 10 жылдан 15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

126 баптың 3-бөлігі 2) тармақшасы **“Қанау мақсатында бас бостандығынан заңсыз айыру”**
- 5 жылдан 10 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

128 **«Адам саудасы»**
- 4 жылдан 15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

134 **«Кәмелетке толмаған адамды жезөкшелікпен айналысуға, сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді көрсетуге тарту»**
- 3 жылдан 12 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

135 **«Кәмелетке толмағандар саудасы»**
- 5 жастан 18 жасқа дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

308 **«Жезөкшелікпен айналысуға, сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді көрсетуге тарту»**
- 7 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады;

309 **«Жезөкшелікпен айналысуға, сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді көрсетуге арналған притондар ұйымдастыру немесе оларды ұстау және жеңгетайлық»**
- 10 жылға дейін бас бостандығынан айыруға жазаланады

АДАМ САУДАСЫ – адамды сатып алу-сату немесе оған қатысты өзге де мәмілелер жасасу, сол сияқты оны қанау не азғырып көндіру, тасымалдау, беру, жасыру, алу, сондай-ақ қанау мақсатында өзге де іс-әрекеттер жасау.

АДАМДЫ ҚАНАУ – кінәлі адамның мәжбүрлі еңбекті, басқа адамның жезөкшелікпен айналысуын немесе ол көрсететін сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді пайдалануы, адамды қайыр сұраумен айналысуға, құқыққа қайшы әрекет жасауға мәжбүрлеуі немесе кінәлі адамның адамға қатысты меншік иесінің кейбір немесе барлық өкілеттігін жүзеге асыруына байланысты өзге де әрекеттер.

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, кінәлі адамның мәжбүрлі еңбекті пайдалануы деп адам оны орындау үшін өз қызметтерін ерікті түрде ұсынбаған, осы адамнан күш қолдану немесе оны қолдану қатерін төндіру не қандай да бір жаза қолдану қатерін төндіру арқылы талап етілетін кез келген жұмыс немесе қызмет түсініледі. Басқа адамның жезөкшелікпен айналысуын немесе ол көрсететін сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді кінәлі адамның пайдалануы деп кінәлі адамның алынған табыстарды немесе оның бөлігін иемденіп алу мақсатында, сол сияқты осы мақсатты көздемей, адамды жезөкшелікпен айналысуға немесе сексуалдық сипаттағы өзге де қызметтерді көрсетуге мәжбүрлеуі түсініледі.

Адамды қайыр сұраумен айналысуға мәжбүрлеу деп басқа адамдардан ақша және (немесе) өзге де мүлікті сұрауға байланысты қоғамға жат іс-әрекет жасауға мәжбүрлеу түсініледі. Кінәлі адамның құқыққа қайшы әрекет жасауға мәжбүрлеуі деп табыс немесе мүліктік сипаттағы пайда алу мақсатында адамды құқық бұзушылық жасауға мәжбүрлеу түсініледі.

АДАМ САУДАСЫНЫҢ БЕЛГІЛЕРІ:

- адам шектеулі немесе жүріп-тұру бостандығы жоқ;
- әр түрлі бақылау әдістерімен жұмыс орнын қалдыру мүмкіндігі жоқ;
- басқа адамдармен еркін қарым-қатынас жасау мүмкіндігі жоқ;
- қорқыныш немесе алаңдаушылық жағдайында, оның ішінде құқық қорғау органдарымен байланыс туралы;
- ұйықтау және сергектік сағаттарына, тамақтануға қатысты бақылауда болу;
- жеке басын куәландыратын құжаттарға қол жеткізе алмайды, олар әртүрлі сылтаулармен үшінші тұлғаларда болады;
- байланыс құралдары жоқ;
- алдау, бопсалау, қорлау, қатыгездік, зорлық- зомбылық немесе зорлық-зомбылық қолдану, айыппұл, борышкерлік тәуелділікке, басқа да жазаларға ұшырайды;
- оның дене немесе психологиялық жарақаттары болады, ұрып-соғу немесе психологиялық қысым көрген;
- өзінің нақты орналасқан жері туралы ақпаратты түсінбейді немесе білмейді, не мекенжайы мен орналасқан жерін білмейді;
- тұрғын үйге жарамсыз жерде тұрады (мысалы, техникалық үй-жайлар немесе сауналар, көшеде немесе жұмыс орнында орналасқан жатын орындар)

ГРУППА РИСКА

Потенциальные жертвы торговли людьми могут эксплуатироваться в следующих местах, но не ограничиваться:

- частные дома;
- места формальной и неформальной занятости (включая крестьянские хозяйства, сельскохозяйственные угодья, пастбища и зимовки, строительные объекты и производственные объекты, модельные и танцевальные агентства);
- места проведения досуга (гостиницы, банные комплексы сауны, ночные клубы);
- киберпространство, в том числе порносайты и сайты, где предоставляются услуги интимного характера;
- псевдорелигиозные или экстремистские организации

Потенциальные жертвы торговли людьми могут быть выявлены в ходе:

- проведения оперативно-профилактических мероприятий, рейдов;
- обращения к субъектам противодействия торговле людьми;
- мониторинга социальных сетей, интернет пространства;
- обращения на телефоны доверия по борьбе с торговлей людьми;
- социальных опросов, анкетирования среди населения;
- обращения в загранучреждения Республики Казахстан – дипломатические представительства и консульские учреждения Республики Казахстан;
- анализа миграционных потоков для выявления зон риска и мониторинга ситуаций;
- профилирования риска в пунктах пропуска на Государственной границе

ПРАВИЛА БЕЗОПАСНОГО ПОВЕДЕНИЯ:

- ни в коем случае не доверяйте никому свои документы;
- не соглашайтесь на сомнительные нелегальные подработки;
- всегда оставляйте свои координаты: номера телефонов, адреса места проживания родственникам;
- выбирайте только проверенные транспортные маршруты;
- при работе в другой стране оформите рабочую визу, туристическая виза не даёт права работать;
- сделайте копии всех Ваших документов, храните их у родственников;
- интересуйтесь, легальна ли деятельность приглашающих Вас на работу фирм;
- соблюдаете регистрационные правила, не соглашайтесь на нелегальное пересечение границы

ЕСЛИ ВЫ ПОДОЗРЕВАЕТЕ, ЧТО ВЫ ВОВЛЕЧЕНЫ В ТОРГОВЛЮ ЛЮДЬМИ:

- попытайтесь связаться с родственниками или друзьями любым доступным способом;
- обратитесь **по номеру 102, на сайт «Safetravel.kz»**, в ближайший полицейский участок или к представителям местных властей;
- постарайтесь определить точный адрес или ориентиры вокруг;
- ищите общественные организации, помогающие жертвам эксплуатации;
- если за границей — обратитесь в Консульство или Посольство Казахстана

Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе
Офис программ в Астане

ИНФОРМАЦИЯ О ТОМ,

КАК НЕ СТАТЬ ЖЕРТВОЙ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ

В УГОЛОВНОМ КОДЕКСЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ИМЕЕТСЯ РЯД СТАТЕЙ, КОТОРЫМИ ПРЕДУСМАТРИВАЕТСЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ПРЕСТУПЛЕНИЯ, СВЯЗАННЫЕ С ТОРГОВЛЕЙ ЛЮДЬМИ:

116 **«Принуждение к изъятию или незаконное изъятие органов и тканей человека»**
- наказывается лишением свободы до 12 лет;

125 (ч.3 п.2) **«Похищение человека с целью эксплуатации»**
- наказывается лишением свободы от 10 до 15 лет;

126 (ч.3 п.2) **«Незаконное лишение свободы с целью эксплуатации»**
- наказывается лишением свободы от 5 до 10 лет;

128 **«Торговля людьми»**
- наказывается лишением свободы от 4 до 15 лет;

134 **«Вовлечение несовершеннолетнего в занятие проституцией, оказание иных услуг сексуального характера»**
- наказывается лишением свободы от 3 до 12 лет;

135 **«Торговля несовершеннолетними»**
- наказывается лишением свободы от 5 до 18 лет;

308 **«Вовлечение в занятие проституцией, оказание иных услуг сексуального характера»**
- наказывается лишением свободы до 7 лет;

309 **«Организация или содержание притонов для занятия проституцией, оказания иных услуг сексуального характера и сводничество»**
- наказывается лишением свободы до 10 лет.

ТОРГОВЛЯ ЛЮДЬМИ – купля-продажа или совершение иных сделок в отношении лица, а равно его эксплуатация либо вербовка, перевозка, передача, укрывательство, получение, а также совершение иных деяний в целях эксплуатации.

ЭКСПЛУАТАЦИЯ ЧЕЛОВЕКА – использование виновным принудительного труда, занятия проституцией другим лицом или иных оказываемых им услуг сексуального характера, принуждение лица к занятию попрошайничеством, совершению противоправной деятельности или иные действия, связанные с осуществлением виновным некоторых или всех полномочий собственника в отношении лица.

Под использованием виновным принудительного труда понимается любая работа или служба, требуемая от лица путем применения насилия или угрозы его применения либо угрозы какого-либо наказания, для выполнения которой это лицо не предложило добровольно своих услуг, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан.

Под использованием виновным занятия проституцией другим лицом или иных оказываемых им услуг сексуального характера понимается принуждение лица к занятию проституцией или оказанию иных услуг сексуального характера в целях присвоения полученных доходов или их части, а равно без преследования виновным этой цели.

Под принуждением лица к занятию попрошайничеством понимается принуждение к совершению антиобщественного деяния, связанного с выпрашиванием у других лиц денег и (или) иного имущества.

Под принуждением виновным к совершению противоправной деятельности понимается принуждение лица к совершению правонарушения с целью извлечения дохода или выгод имущественного характера.

ПРИЗНАКИ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ:

- лицо ограничено либо не имеет свободы передвижения;
- не имеет возможности оставить место эксплуатации под различными методами контроля;
- не имеет возможности свободно общаться с другими людьми;
- находится в состоянии страха или беспокойства, в том числе по поводу контакта с правоохранительными органами;
- находится под контролем в отношении часов сна и бодрствования, приема пищи;
- не имеет доступа к документам, удостоверяющим личность, которые под различными предлогами находятся у третьих лиц;
- не имеет средств связи;
- подвергается обману, шантажу, оскорблению, жестокому обращению, насилию или угрозам применения насилия, штрафам, долговой кабале, другим наказаниям;
- имеет физические или психологические травмы, побои или психологическое давление;
- не понимает или не владеет информацией о своем настоящем местонахождении, либо не знает адрес и местность, в которой находится;
- проживает в месте неприспособленном для жилья (например, технические помещения, либо сауны, спальные места, находящиеся на улице или на месте работы)